

Oulun kaupungin vanhusneuvoston kokous

Aika: 2.10.2017 klo. 12.00-15.10

Paikka: Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, os. Linnankatu 3 (kokoustila Lääninsali)

Jäsenet: Heinonen Aulikki, pj.
Horttanainen Vieno
Kellokumpu Lahja
Kettunen Veikko
Kouri Arto
Lämsä Kalevi
Matilainen Seppo
Palosaari Markku
Penttilä Sulo
Pitkänen Maija
Pörhö Seppo
Siltanen Eila
Suopanki Juhani
Vanhala Saara
Örling Risto

Poissa: Koistinen Antti Oulun kaupunki, Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta
Rytty Sirpa Oulun kaupunki, Hyvinvointipalvelut
Sankala-Sivula Hanna Oulun kaupunki, Konsernipalvelut, Viestintä

Esittelijä: Laukka Pasi Oulun kaupunki, Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta

Sihteeri: Hautamäki Tuula Oulun kaupunki, Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta

Vierailijat: Ylijohtaja Terttu Savolainen, yksikön päällikkö, lakimies Pirjo Mäkeläinen peruspalvelut, oikeusturva- ja luvat vastuualue sekä sosiaalihuollon ylitarkastaja Marja-Leena Lantto Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Käsitellyt asiat § 17- 29

Allekirjoitukset

Aulikki Heinonen
puheenjohtaja

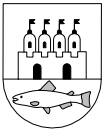
Tuula Hautamäki
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus 6.11.2017 hyväksytty

Veikko Kettunen

Arto Kouri

§ 17 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo. 12.00.

§ 18 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

§ 19 Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin seuraavalla muutoksella. Varsinainen kokous aloitetaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston esittelyn jälkeen.

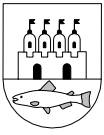
§ 20 Pohjois-Suomen aluehallintovirasto – toiminnan esittely

Ylijohtaja Terttu Savolainen toivotti neuvoston jäsenet tervetulleeksi aluehallintovirastoon. Ylijohtajan mukaan vanhusneuvoston rooli ikääntyneiden hyvinvoinnin edistäjänä Oulun kaupungissa on erittäin merkittävä ikääntyneen väestön tarpeiden ja toiveiden esille tuomisessa päätöksentekoon. Ikääntyneet ovat Suomessa voimavara. Eliniänodote on noussut, naisilla se on 84 ja miehillä 78 vuotta mikä on hyvinvointiyhteiskunnan suuri saavutus. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toiminta käsittää Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun. Pohjois-Pohjanmaa on nuori maakunta, jossa keski-ikä on 38,8 vuotta. Kainuu on eläkeläismaakunta, siellä joka neljäs on yli 65-vuotias, Pohjois-Pohjanmaalla heitä on 18 % väestöstä. Euroopan nopeimmin ikääntyvänä maana Suomi on nopeasti kasvavan ikääntyvän väestön tuomien erityisen kovien haasteiden edessä. Eliniän nouseminen on Terttu Savolaisen mukaan hyvä asia. Se johtuu elintason noususta, työn keventymisestä, hyvästä terveydenhuollosta, lääkkeistä. Suomessa on tehty paljon töitä hyvinvoinnin ja terveyserojen tasaamiseksi. Kuitenkin eroja parempi- ja heikompiosaiten välillä on yhä. Sosiaali- ja terveysministeriön keskeisiä tavoitteita koko valtakunnan tasolla on ollut ja on yhä miten tämä ero tulee kuroa umpeen. Suomalaisia käytäntöjä joista otetaan mallia Euroopassakin, ovat mm. neuvolat, koulu- ja työpaikkaruokailu ja terveyden edistäminen kuten mm. Pohjois-Karjala projekti. Uuteen järjestykseen mentäessä maakuntiin ja kuntiin, tulee kuntien rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä vahvistumaan. Kunnista tulee yhteisöllisyyden rakentajia joilla on entistä enemmän mahdollisuuksia luoda hyvinvointia. Se tarvitsee hyvän, saumattoman yhteistyön maakunnan soten kanssa. Tulevaisuudessa Oulun kaupungissakin korostuu ennaltaehkäisevätoiminta, terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen. Oulu on Savolaisen mukaan hyvä esimerkki mikä tulevaisuuden kunnan rooli voisi olla. Oulussa on ikäihmisille tärkeää yhteisöllisyyttä, hyvät liikunta- sekä erityisesti hyvät kulttuuripalvelut. Tässä yhteydessä ylijohtaja korosti myös vanhusneuvoston ja järjestöyhteistyön merkitystä ikäihmisten yksinäisyyden poistamiseksi.

Vanhusneuvoston näkökulmaa ajatellen vuonna 2010 perustetun aluehallintoviraston tehtäviin kuuluu mm. hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja turvallisuuden edistäminen toiminta-alueellaan. Nämä tehtävät liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaan, luvitukseen sekä ohjaukseen kuten lupien myöntäminen yksityisille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujentuottajille sekä niiden valvonta. Aluehallintovirasto valvoo ja ohjaa myös kuntia vanhusten-, sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Lakimies Pirjo Mäkeläinen esitteli hallinnon rakennetta, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintavastuualueet, tilastot sekä vastualueen tehtävät. (Liite)

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Marja-Leena Lantto esitteli sosiaali- ja terveydenhuollon vireille tulleet ja käsitellyt kantelut ja valvonta-asiat. Vanhustenhuollon valvontaa ohjaa

voimassa oleva lainsäädäntö, Suomen perustuslaki, erinäiset muut lait, hallitusohjelma, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma sekä laatusuositukset hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi.

Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta on sosiaali- ja terveysministeriön alaista. Tämä tarkoittaa myös vanhustenhuollon valvontaviranomaisia. STM määrittelee ikääntyneen väestön palvelujen kehittämisen suuntaviivat, valmistelee lainsäädännön ja ohjaa uudistusten toteuttamista. Valvira ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaalihuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Valvira ohjaa ja valvoo sosiaalihuoltoa erityisesti, kun kyse on mm. periaatteellisesti tärkeistä ja laajakantoisista asioista.

Aluehallintovirastot toimivat alueellisina sosiaalihuollon ohjaus-, lupa- ja valvontaviranomaisina. Kunnilla on valvontavastuu järjestämistään sosiaalihuollon palveluista ja alueellaan tuotetuista yksityisistä sosiaalipalveluista. Valvontaviranomaisten on toimittava yhteistyössä. Kunnalla on ensisijainen rooli yksityisten sosiaalipalvelujen valvojana. Kunnan on ilmoitettava tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista aluehallintovirastolle. Lisäksi kunnan on ilmoitettava aluehallintovirastolle tekemistään tarkastuksista ja johtopäätöksistä. Aluehallintovirastolla on mahdollisuus tarvittaessa pyytää kuntaa tekemään tarkastuskäynti toimintayksikköön.

Vanhustenhuollossa ovat valvonta-asiat painottuneet, kanteluista tulee valvonta-asioita vähemmän vireille. Valvonnassa useimmiten kyse on ollut palveluiden järjestämiseen, saatavuuteen ja laatuun sekä toimintayksiköiden osalta henkilöstön riittävyyteen liittyvistä asioista. Henkilökunta on myös tehnyt yhä enemmän epäkohta-ilmoituksia (sosiaalihuoltolain 48 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus 1.1.2016 alkaen, usein miten huoli henkilökunnan riittävyydestä). Yhteydenottoja tulee paljon myös ikäihmisten omaisilta. Tarkastuskäyntejä on tehty tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon yksiköihin (julkinen/yksityinen), tarvittaessa on tehty myös ennalta ilmoittamattomia käyntejä. Erityisesti käyntien osalta valvontaviranomaiset tekevät Lanton mukaan yhteistyötä. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen valvontaohjelman mukaisesti valvonnassa pyritään tukemaan toimintayksiköiden omavalvontaa. Ikäihmisten kotiin annettavat palvelut ovat vuonna 2017 yksi Valviran ja aluehallintovirastojen suunnitelmallisen valvonnan painoalue. Oulussa 28.11.2017 järjestetään yhdessä Valviran kanssa koulutustilaisuus, jossa aiheena Ikäihmisten kotiin annettavat palvelut.

Oulun kaupungin vanhustenhuollon valvonnan tilastotietoa vuosilta 2016 ja 2017: Vuonna 2016 on ratkaistu kolme (3) kantelua ja kuusi (6) valvonta-asiaa. Vuonna 2017 on ratkaistu kuusi (6) valvonta-asiaa, jotka koskivat kotiin annettavia palveluja sekä kaupungin vanhustenhuollon yksiköiden toimintaa, mm. Merikosken Hoiva, Hirosenkoti, ja Intiön Hoiva, joista kaksi viimeistä olivat tarkastuskäyntejä. Vuonna 2017 ei ole tullut uusia kanteluja vireille eikä avoimena olevia kanteluja ei ole tällä hetkellä. Valvonta-asioita on tullut vireillä v. 2017 neljä (4), avoimena on tällä hetkellä yksi valvonta-asia.

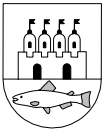
Esitysten lopuksi ylijohtaja Savolainen kertoi osallistujille aluehallintoviraston historiasta. Aluehallintoviraston historiallisesti arvokkaita tiloja vuokrataan Suomi 100 juhluvuoden kunniaksi omakustannushintaan 250€. Hintaan lisätään siivous- ja vahtimestaripalvelujen kustannukset. Mahdollisuudesta voi tiedottaa järjestöille ja toimijoille mikäli heillä on juhlia järjestettävänä vielä 2017 vuoden aikana. Vuokrausta koskevia lisätietoja saa ottamalla yhteyttä aluehallintoviraston keskuksen.

Aluehallintovirastossa järjestetään ohjelmallinen kaikille avoimet ovet -tapahtuma 4.12.

§ 21

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Veikko Kettunen ja Arto Kouri.

§ 22 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

Tiedoksi työvaliokunnan kokouksen muistio

Tuodaan tiedoksi seuraavissa kokouksissa. Jatkossa muistion laatiminen huomioidaan kokousaikataulun suunnittelussa. Kokouspäivien välillä tulee olla vähintään yksi työpäivä.

§ 23 Edustajan nimeäminen Oulun Palvelusäätien valtuuskuntaan

Puheenjohtaja on selvittänyt Palvelusäätien sääntöjä sekä valintaprosessia. Todettiin että Palvelusäätien säännöt vaativat päivittämistä ja että uusi valtuuskunta uudistaa säännöt. Puheenjohtaja luki edustajien valinnasta järjestöjen yhteistyössä laatiman uuden esityksen. Päätösesitys hyväksyttiin ja saatetaan Oulun Palvelusäätien tiedoksi. Infotilaisuuden järjestäminen Palvelusäätien toiminnasta on tärkeää saada myös vanhusneuvostolle agendalle. **Päätös:** Hyväksyttiin.

§ 24 Edustajien nimeäminen työryhmiin

1) Toiminnallisen tasa-arvon suunnitelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen

Oulun kaupungin palveluita koskeva toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty v. 2015–16 (KH 12.1.2015 § 16). Toiminnallisen tasa-arvon suunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma toteutettiin työryhmätyöskentelyinä. Toiminnallisen tasa-arvon suunnitelmaa koskevaan työryhmään nimettiin palvelualueiden, liikelaitosten ja osakeyhtiöiden tasa-arvovastaavat. Yhdenvertaisuussuunnitelman työryhmään osallistuivat myös järjestöjen, neuvostojen ja yhteisöjen edustajat. Työryhmätyöskentelyyn osallistui yhteensä lähes 80 eri tahon edustajaa. **Päätösesitys** Tasa-arvotoimikunta esittää, että Oulun kaupungin toiminnallisen tasa-arvon suunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään valtuustokaudelle v. 2017–21 ja viedään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Työskentely toteutetaan toimialueet ylittävänä työryhmätyöskentelyinä. Suunnitelmia päivitetään yhteistyössä järjestöjen kanssa. Työskentelyn koordinaatiovastuu on sivistys- ja kulttuuripalvelujen kuntalaisvaikuttamisessa ja yhteisötoiminnassa.

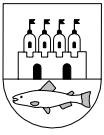
Työvaliokunnan esitys: Vanhusneuvoston edustajana yhdenvertaisuustyöryhmään nimetään Lahja Kellokumpu. **Päätösesitys:** hyväksyttiin.

2) Tiedoksi sivistys- ja kulttuurijohtajan viranhaltijapäätös Oulun kaupungin osallistumisesta pilottikuntana Kuntaliiton Rainbow Rights yhdenvertaisuushankkeeseen

Rainbow Rights -hanke

Oikeusministeriö toteuttaa 1.1.2017 – 31.12.2018 Rainbow Rights Promoting LGBTI Equality in Europe -hankkeen yhteistyössä Kuntaliiton, Setan, Lithuanian Gay Leaguen ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kanssa. Hankkeen tavoitteena on tukea kansallisen ja EU-tason yhdenvertaisuuslainsäädännön toimeenpanoa.

Käytännön tavoitteena hankkeella on kehittää kuntien yhdenvertaisuussuunnittelua, parantaa HLBTI-ryhmien sosiaalista ja yhteiskunnallista hyväksyntää, selvittää moniperusteisen syrjinnän ilmenemismuotoja ja lisätä tietoisuutta niistä, sekä tehdä EU-tason yhteistyötä parhaiden yhdenvertaisuuden edistämisen käytäntöjen tunnistamiseksi ja

Vanhusneuvosto

kokemusten vaihtamiseksi. Rainbow Rights -hanke saa rahoitusta EU:n perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuus (Rights, Equality and Citizenship Programme) 2014–2020 –ohjelmasta sekä kaikilta hankekumppaneilta.

Oulun kaupunki osallistuu yhtenä viidestä pilottikunnasta Kuntaliiton osuuteen kuntien yhdenvertaisuuden edistämistä tukevassa hankkeessa. Oulun kaupungin toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi on ajankohtaista aloittaa sekä tasa-arvo- että yhdenvertaisuus-suunnitelmia koskeva päivittäminen syksyllä 2017, joten ajallisesti yhdenvertaisuusprojektin puitteissa järjestettävä tuleva koulutus tulee todella tarpeelliseen ajankohtaan. Koulutus on olennainen osa työryhmien ja uusien luottamushenkilöiden perehdyttämistä suunnitelmalliseen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen Oulun kaupungissa.

Oulun kaupungilta hankkeeseen osallistuu yhteyshenkilönä ja hankkeesta Oulun kaupungin osalta vastaa tasa-arvotoimikunnan valmistelija ja sihteeri, kuntalaisvaikuttamisen koordinaattori Merja Niemelä. Luottamushenkilöitä projektissa edustaa sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Satu Haapanen.

Työvaliokunnan esitys: Vanhusneuvoston edustajina työryhmätyöskentelyyn nimetään Aulikki Heinonen ja Risto Örling. **Päätösesitys:** hyväksyttiin.

§ 25 Vanhusneuvoston taloustilanne

Todettiin. Kaikki menoerät eivät ole vielä kirjautuneet. **Päätös:** Merkitään tiedoksi.

§ 26 Palvelualueiden asiat

Hyvinvointipalvelujen edustajana vanhusneuvostossa aloittanut Sirpa Rytky esittäytyi. Ehkäisevän päihdetyön viikkoa vietetään 6.–12.11.2017. Viikon ohjelmassa on mm. Kohtaamisia-tapahtuma Valkean kesäkadulla ja kokemuskirjasto kaupunginkirjaston aulassa. Ehkäisevän päihdetyön viikon teemana on ikäihmisten päihteidenkäytön puhekeskustelu. Viikolla kannustetaan niin ammattilaisia kuin ikääntyneiden läheisiä, ystäviä ja perheenjäseniä ottamaan päihteet rohkeasti puheeksi.

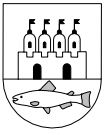
Oulun kaupunki jakaa maksutta liukuesteet kaikille ikääntyville +75 -vuotiaille oululaisille. Liukuesteet voi hakea Oulu10-palvelupisteestä vanhustenviikolla ma-pe 2-6.10. klo. 9–15. Palvelupisteet sijaitsevat Oulun keskustassa, Oulunsalossa, Haukiputaalla, Kiimingissä, Ylilissä ja Ylikiimingissä. Maksuttomat liukuesteet jaetaan kertaluonteisesti Suomi 100 vuotta -tekona. **Päätös:** Merkitään tiedoksi.

§ 27 Muut ajankohtaiset asiat

Kutsu vanhusneuvoston pj. Aulikki Heinoselle sekä 4-5 nimeämällemme vanhusneuvoston edustajalle työpajaan ikääntyneiden asumistarpeiden ennakoinnista ja varautumisesta. Ilmoittautuminen 24.10. mennessä. Työpaja järjestetään Ympäristötalolla (Solistikatu 2) tiistaina 31.10. klo 8.30-12. Tiedon vanhusneuvostolle välitti kutsun saanut puheenjohtaja. Työpajaan osallistuvat: Aulikki Heinonen, Risto Örling, Maija Pitkänen, Juhani Suopanki, Eila Siltanen, Kalevi Lämsä ja Arto Kouri. **Päätös:** hyväksyttiin.

§ 28 Tiedoksi asiat

Seniorimessut 16-17.9.2017 palautteet

Seniorimessuilla annettuja palautteita on kirjattu 74 kappaletta. Järjestettyyn arvontaa osallistui 596 henkilöä. Palautteet koskivat lähinnä joukkoliikenteestä, kaavoituksesta ja hyvinvointipalveluista annettuja parannustoimenpiteitä ja aloitteita. Annetut palautteet lähetetään puhtaaksi kirjoitettuina ja koostettuina edelleen niitä koskeville ja palveluista vastaaville tahoille. Tarkempi selvitys tuodaan seuraavaan vanhusneuvoston kokoukseen.

Päätös: Merkitään tiedoksi.

§ 29

Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo. 15.10. Kokouksen päättymisen jälkeen osallistujille tarjoutui tilaisuus tutustua aluehallintoviraston tiloihin.